

Syn člověka je pánem i nad sobotou!

9. neděle v liturgickém mezidobí cyklu B

Evangelium (Mk 2,23 - 3,6)

Jednou v sobotu procházel (Ježíš) obilím. Jeho učedníci začali cestou trhat klasy. Farizeové mu řekli: „Hle, proč dělají, co se v sobotu nesmí?“ Odpověděl jim: „Nikdy jste nečetli, co udělal David, když byl v nouzi a měl hlad on i jeho družina? Jak vešel do Božího domu – bylo to za velekněze Abiataru – a jedl posvátné chleby, které smějí jíst jenom kněží, a dal i své družině?“ A řekl jim: „Sobota je pro člověka, a ne člověk pro sobotu. Proto je Syn člověka pánem i nad sobotou!“ (Ježíš) opět vstoupil do synagogy. Byl tam člověk s ochrnutou rukou. Dávali (na Ježíše) pozor, zdali ho uzdraví v sobotu, aby ho mohli obžalovat. On tomu člověku s ochrnutou rukou řekl: „Vstaň, pojď doprostřed.“ Pak se (farizeů) zeptal: „Smí se v sobotu jednat dobře, anebo zle? Život zachránit, anebo zabít?“ Ale oni mlčeli. Zarmoucen nad zatvrdelostí jejich srdce, rozhlédl se po nich s hněvem a řekl tomu člověku: „Vztáhni svou ruku!“ Vztáhl ji, a ruka byla zase v pořádku. Farizeové šli ihned ven a s herodovci se proti němu radili, jak by ho zahubili.

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Jednou v sobotu procházel (Ježíš) obilím. Jeho učedníci začali cestou trhat klasy. Text ve svém základu řeší otázku novosti Ježíšova chápání sabatu; židovská tradice měla pro tradiční sobotní klid jednak odůvodnění, že se Izrael slavením soboty podílí na Božím odpočinku (Ex 20,11), jednak že celé stvoření má právo na jeden den absolutní volnosti (Dt 5,15). Po babylonském zajetí se prosazovalo více pojetí první, proto všechny lidské potřeby měly jít v sobotní den stranou. Proto byl pro ochranu sobotního dne vytvořen celý systém pravidel – například i zákaz žňových prací, který farizeové aplikují na Ježíšovy učedníky.

Farizeové mu řekli: Hle, proč dělají, co se v sobotu nesmí? Pojetí sabatu Ježíšovy doby bylo výrazem hluboké zbožnosti, přesto je Ježíš odmítá. Pohoršené farizeje odkazuje na biblický příběh krále Davida. Ten se sice – striktně vzato podle starozákonního textu – neodehrál v sobotu, ale Ježíš jím ilustruje fakt, že rozdělení na profánní a posvátné, kdy jsou některé věci pro člověka kvůli Bohu tabu, David v okamžiku nouze nerespektoval. Nemyslel tím však, že by si Bůh vyhradil něco pro sebe a tím to upíral člověku.

Sobota je pro člověka, a ne člověk pro sobotu. Proto je Syn člověka pánem i nad sobotou! Proti tomuto příkladu „biblické svobody“ je možné uvést jiné biblické texty; evangelista proto připojuje, stejně jako v otázce práva odpouštět hříchy (viz Mk 2,10), odkaz na Syna člověka. Konflikty, které kvůli odlišnému pojetí sabatu vznikají, může vyřešit právě jen on, tzn. Ježíš.

Ježíš opět vstoupil do synagogy. Byl tam člověk s ochrnutou rukou. Dávali na Ježíše pozor, zdali ho uzdraví v sobotu, aby ho mohli obžalovat. Chování farizeů se může zdát přepjaté, nicméně jeví se ve správném světle pouze tehdy, pokud je správně chápáno vážné pojetí sabatu směřodonné u Židů Ježíšovy doby. Na jeho pozadí totiž Ježíš působí jako někdo, kdo radikálně ohrožuje svatost soboty a proviňuje se proti jejímu duchovnímu smyslu.

Smí se v sobotu jednat dobře, anebo zle? Život zachránit, anebo zabít? Ježíšova otázka může znít velmi řečnický, možná až přepjatě – člověk s ochrnutou rukou by přece nezemřel, kdyby ho Ježíš uzdravil o den později. Podle židovského pojetí však má každé jednání dobré nebo zlé následky. Kdo tedy i o sabatu neudělá něco dobrého, co by mohl, automaticky tím působí něco zlého. Mlčení farizeů svědčí o tom, že nejsou schopni v dané chvíli změnit výchozí úhel pohledu, jímž se Ježíš ptá, co je dovoleno o sobotě, místo toho, aby se ptal, čím je člověk o sobotě Bohu povinen.

Farizeové šli ihned ven a s herodovci se proti němu radili, jak by ho zahubili. Zde ještě nemůžeme konstatovat čirou zoufalou zlobu a snahu o Ježíšovu likvidaci jako na konci evangelia – spíše snahu nedopustit, aby byl porušován tehdy směřodonný obraz Boha a člověka. Farizeové nejsou schopni přijmout fakt, že Bůh myslí na dobro člověka právě i o sabatu, tedy že neexistuje žádný čas, kdy by Bůh čekal, že by mu člověk dával přednost.

SHRNUTÍ

V tomto úryvku je položena jedna z klíčových otázek evangelií: jaký je obraz Boha, v kterého se věří? Na jedné straně je tu radikální Ježíšova novost, kdy představuje milosrdného Boha, který posílá svého Mesiáše, farizeové na druhé straně představují obraz Boha často spojený ne se zdravou tradicí, ale lidskými konvencemi. Farizeové se nestarají o člověka, ale o příkazy, a jimi chtějí paradoxně „obhájit Boha“. Mají poznání, ale nemají lásku. Bůh se však zjevuje mimo tradičně přijímané kategorie, proto nesmíme mít strach z nového. Bůh nepotřebuje, aby se prosadil, ponížít člověka tlakem své moci, naopak. Boží pravda zazáří v plnosti požehnání, radosti a lidskosti.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Tady vidíme, jak má Ježíš rád život, rád ho dává a udržuje. Ježíš se tedy těší a raduje i z našeho života a chce, abychom ho prožívali naplno a rádi. Dokonce nám v tom umí a chce pomáhat! Je jen na nás, jestli my budeme jeho pomoc chtít a přijímat. Zkusme si každý den říci: „Pane Ježíši, pomáhej mi, prosím, abych žil dobře a radostně!“

Starší:

Bůh nám dal život a přeje si, abychom ho žili NAPLNO! Ježíš svým životem ukazuje, že nikdo z nás na světě není zbytečný a navíc, ale má tady své důležité místo. Pokud to někdy nevíme, nebo si to málo uvědomujeme, stačí „zajít“ za Ježíšem a zeptat se ho na to... ☺

Zkusme si

Mladší / Starší

Sobota je pro Židy tímtež, čím pro nás neděle – velkým Božím darem. Zkus se sám nebo společně se sourozenci nebo kamarády ze skupiny zamyslet, jak byste „dobro neděle“ mohli rozmnožit pro ty, kdo jsou kolem vás, a zkuste to. Můžete připravit něco dobrého k jídlu, někomu pomoci s přípravami na neděli, zorganizovat zajímavý výlet nebo program... Můžete se pak vzájemně sdílet a inspirovat pro další týdny.